

VIVISECTIE OP DE VRIJHEID

Wij hebben Prof. Pos in ons vorig artikel moeten onderbreken, echter niet om hem niet meer aan het woord te laten komen. Integendeel we zijn zeer geïnteresseerd in de vrijheids aspiraties van de hoogleraar, die hij als „geestelijke vrijheid" scherp afbakt tegen de natuurlijke, willekeurige en niets ontziende instinct-uitlevende „vrijheid" van het kapitalisme. Voordat wij de professor verder lieten praten moesten we wel eerst op een nalatigheid wijzen: het buiten beschouwing laten van de vrijheidsopvattingen der massa van niets-besitters, die zoals wij zagen zo geheel anders zijn en tegenovergesteld aan de kapitalistische vrijheid. Ook konden we niet nalaten het geloof van prof. Pos aan de „natuurlijke vrijheid" te verstoren. Hij moet toch niet alles geloven wat de kapitalisten van hun eigen „prima" vrijheid zeggen, of eigenlijk zeiden; want dat schermen met de natuur is door de moderne verdedigers van het kapitalistische productie-stelsel alweer als een ouderwets huismiddelje aan kant gedaan. De snelle ontwikkeling der natuurwetenschappen heeft laten zien, dat er geen eeuwige theorieën zijn. De mechanische wetenschap en het darwinisme leken nog tot in het midden der vorige eeuw het laatste woord. Toen dit onjuist bleek, schoot er voor het kapitalisme niets anders over dan zich als een inkvis in een wolk van duistere methaphysiek terug te trekken, nu het natuurbeeld, dat eerst door eeuwige wetten beheerst scheen, zo onzeker en veranderlijk bleek.

De allerlaatste ontwikkelig heeft een grote uitbreiding van wat men noemt het intellect te zien gegeven. De bedrijfsleiding wordt wetenschappelijk gevoerd; een techniek voor het beoordelen van personeel t.o.v. hun arbeidsgeschiktheid is ontstaan. Voor alles worden diploma's en titels getist. Kapitaliteit alleen en hoge posities zijn niet meer voldoende. Ministers, burgemeesters en wethouders zijn professor, doctor, ingenieur, meester in de rechten en zijn zij het niet dan worden ze het gemaakt, honoris causa. Wat voor de generaal z'n strepen zijn, dat is voor de moderne leider zijn titel. Dit intellect heeft geen hoge dunk van hun voorvaderen, die zich bij hun geldverdiene louter lieten leiden door de praktijk. Zij komen aan deze geleerden, wier opleiding zij weliswaar hebben bekostigd wel wat onbehouden voor. Vandaar hun geringe schatting voor de vrijheid die deze kapitalisten voorstonden; volgens instinct, willekeurige. Neen, de vrijheid waar hun hart naar uit gaat is

de geestelijke vrijheid, die de erkenning van gelijke rechten van allen op de goederen van het leven inhoudt en daarom de voorwaarde is tot een samenleving waarin uitbuiting en concurrentie zijn vervangen door een verhouding van recht van alle leden der gemeenschap op de in gemeenschappelijke arbeid voort te brengen goederen. Dit recht is kwalitatief, d.w.z. het wordt bepaald naar de betekenis van ieders bijdrage tot het arbeidsproces.

Die laatste zin hangt erbij, als iets waaraan op het laatste moment nog juist gedacht is.

Kwalitatief.....? ..recht.....van leders bijdrage.....? Ach zo! We begrijpen het! De professor wil meer, meer van het vette der aarde, meer dan al die kerels uit de fabriek met hun besmeurde overalls en zwarte handen. Zo draait de platonische liefde voor de vrijheid uit op..... de liefde voor de eigen buik. Maar dat gaat ook niet professor. Op die voorwaarde kan men niet met Marianne trouwen; met haar geen huwelijk uit berekening.

Al is hij er, als iets, dat vanzelf spreekt nog juist even aan toe gevoegd, deze laatste zin kan toch niet gemist worden, want de woorden „ge-

lijke rechten van allen op de goederen van het leven" mochten eens verkeerd worden opgevat. Het mocht eens lijken, alsof de professor tot de gelijkmakers behoorde. En voor „gelijk" daat voelen de intellectuelen niet veel voor. Onder het biederwette Kapitalisme, waren de kansen gebonden aan kapitaalbezit. Dat was onjuist nietwaar, oneerlijke immoreel. De geestelijke vrijheid, die de erkenning van gelijke rechten van allen op de goederen van het leven inhoudt, wil zeggen: gelijke kansen voor ieder. Hetzij oud, jong, zwak, sterk, slim of dom, allen gelijke kansen.

Deze hoge ethiek komt er op neer, dat zij, die door de natuur met een krachtig lichaam en scherp verstand begiftigd zijn, nog eens een extra beloning krijgen en de zwakken een extra trap. Maar misschien is er onder zo'n „verhouding van recht" nog een Dr. Willem Drees om de gevolgen van dat recht wat te verzachten. En misschien ook niet.

Intussen wie meer wil van het maatschappelijk product moet ook de macht hebben om zich dat „meer" toe te eigenen, hij moet overmacht hebben over anderen, die minder ontvangen, te meer daar het op hun kosten gaat.

Dat lijkt de heren intellectuelen leiders niet kwaad. De Kapitalisten met hun lage instincten

van de baan, zij met geestelijke vrijheidsmacht de touwtjes in handen en de arbeiders..... die tellen helemaal niet mee. Die worden in het gehele referaat van prof. Pos niet genoemd. Ze zweven alleen in bovengenoemde aanhaling de geleerde even voor den geest om hem zijn meer te bezorgen.

Nu ligt dit meer zo in de menselijke natuur. Meer wil de mens, altijd meer, houdt ons de dichter A. v. Scheltema in schone versregels voor. Het is zijn ontevredenheid met het bestaande; het is de voorwaarde voor zijn vooruitgang voor zijn meesterschap over de natuur; het is dat wat hem boven het dier verheft; het is het echt menselijke in de mens. Om dat „meer" te bereiken zet hij hoofd en handen in beweging. Lief en geweld zijn tot zijn dienst. Waar het water de velden verwoest en mensen en kudden aan gevaren blootstelt wordt de rivier in boeien geslagen en dansen de schepen vrolijk op zijn rug ten teken van overwinning. Om grotere inspanning uit het lichaam van de reus te halen, wordt hij slim afgeleid tot waar zijn krachten zich kunnen verzamelen om bij het plotseling vrijgeven met oergeweld reusachtige machines in beweging te zetten, die zijn energie als met een fijn vertakt zenuwstelsel diep het land invoeren, transport en productie-middelen in beweging zetten en de donkere nacht als met een aardse sterfegewiel verlichten. Waar de aarde zich onverzettelijk toont, worden springstoffen in zijn ingewanden geboord, die de schatten aan de dag brengen.

(Wordt vervolgd.)

BRIEF VAN EEN HAVENARBEIDER

Wij ontvingen onderstaande brief betreffende de havenstaking.

„Het conflict in de haven heeft zoals alle conflicten natuurlijk een oorzaak en deze ligt hoofdzakelijk bij de arbeiders zelf.

In de jaren '45-1946 hebben alle organisaties ongeacht kleur of parlementair-politieke richting zich beijverd om het arbeidstempo zo hoog mogelijk op te voeren, met als resultaat miljoenen winsten voor de bezitter en de werkers een hongervooi. Ondanks dit alles ging de propaganda „voor het arbeidstempo op" gestaag door. Dit kon enige tijd zo doorgaan, omdat enige arbeiders 6 cent of iets daarboven extra ontvingen, wij noemden het zweepjesgeld. Het elkaar opjagen van de arbeiders kon natuurlijk geen stand houden met gevolg, dat er de laatste tijd aan de haven kalm werd gewerkt. Het Amsterdams Havenbedrijf werd er voor gespannen. „Behoorlijk werken," zei de Directie, „de kerels lijken wel gek, wat moet er van onze winst terecht komen, dus daarom maar dezelfde prestatie maar met minder volk." Dat werd door de arbeiders niet genomen, en zo brak dan 11 Januari aan dit bedrijf een staking uit. Daarop werden door de S.H.B. ongeveer 50 arbeiders naar het A.H.B. gestuurd. Alle 50 weigerden als maffier te werken. Prompt daarop liet de S.H.B. tweehonderd man van de D.U.W. komen en deze werden ook naar het A.H.B. gestuurd. Deze tweehonderd man namen onderling het besluit om niet te gaan en zich te melden bij de

stakersleiding. Daarna werden er nog een twintigtal vaste S.H.B.-arbeiders gestuurd, ook deze weigerden, zodat het conflict zich steeds uitbreidde. Bestuurders der E.V.C. hebben in die dagen een onderhoud gehad met de burgemeester. Deze bestuurders hebben de burgermeester beloofd het conflict zoveel mogelijk te localiseren. Ondanks dit alles hebben verschillende S.H.B.-ers (gezien de ongezonde toestand waarin dezen verkeerden) er bij de stakersleiding op aangedrongen, dat het conflict werd uitgebreid. Dit besluit werd dan ook genomen op de vergadering van 17 Januari in Krasnapolsky. Met gevolg, dat er nu ongeveer 1100 man in staking zijn.

In ons vorig nummer hebben we over de aan de gang zijnde stakingen in Amsterdam reeds uitvoerig geschreven. We drukken deze brief af, omdat hij een duidelijk beeld geeft van het verloop van de havenstaking. Hoezeer de bezittende klasse verontrust wordt door het groeiend verzet van de arbeiders, blijkt wel uit een artikel in Het Parool, dd. 29 Januari. Het Parool komt daar tot de ontdekking, dat staking ook voor de stakers allerminst een genoege is, en dat niet iedere staking als een C.P.N.-rel beschouwd kan worden. Het stelt de vraag of de beslissingen van het college van rijksbemiddelaars niet wat sneller genomen kunnen worden. Het stelt verder vast, dat stakingen eitingen zijn van groeiende spanningen in het maatschappelijk leven.

Ja, ja, de heren krijgen het toch al een beetje benauwd!

12 FEBRUARI 1949

PRIJS 12 CENT

9e Jaargang No. 7

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS"

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam", postgiro 168797 te A'dam

Spanningen en Stakingen

De stakingen, in het bijzonder te Amsterdam, zetten zich voort. De laatste week is er eer sprake van uitbreiding, dan van teruggang. Hebben de confectie-werkers van de Hollandia-fabrieken „Kattenburg en Co." het hoofd moeten buigen, zonder dat op directe resultaten kan worden gewezen, daartegenover staat dat stakingen uitbraken en geleidelijk in omvang toenamen in de tabaksindustrie. Zo wordt thans zowel bij de „British", als bij de „Turmac"-fabrieken te Amsterdam gestaakt. De werkers, zowel van de gemeente, als van de grote schoonmaakbedrijven, staken verbeten door en handhaven hun eis van een uurloon van 86 cent. Ook in dit bedrijf is er sprake van een toenemend aantal stakers. Het conflict heeft enige bijzondere kanten. Doordat het hier vooral arbeidskrachten betreft, die in openbare lokaliteiten werken, worden, nolen volens, velen gedwongen zich er mede bezig te houden, die in andere stakingsgevallen alles aan zich laten voorbij gaan. Het bruidje, dat in de vervuilde trouwzaal haar sleepje zorgvuldig moet ophouden, is daarvan wel één van de minst „gedupeerden". Maar met kantoorpersoneel en ambtenaren die 's-morgens hun werkruimten in steeds groter staat van vervuiling aantreffen, wordt het al wat anders. Dan komen de opmerkingen los over hygiëne en kweekplaatsen van vlooiën. En al gauw zijn er enkelen bereid, om naast het even afvegen van hun eigen tafel en het legen van hun asbak, te gaan wrijven en boenen, de stofzuiger op te zoeken en de vloeren te gaan doen. Het kan niet nader dikkeltig genoeg worden gezegd, dat hierdoor de meest uitgebuite arbeidskrachten onder kleine miserige argumentjes in de rug worden aangevallen. Zij die dit doen, behoven in de meeste gevallen tot dat kleinburgerlijke milieu, dat de gedachten aan werkelijke solidariteit en medestrijden niet kent. Toch menen wij op hun lafheid de aandacht te moeten vestigen. Naast de lichamelijke hygiëne bestaat er nog iets anders, een geestelijke hygiëne. Deze laatste nu

is, als puntje bij paaltje komt, van ernstiger aard, dan het vuil dat in enkele dagen weg gespoeld en afgelapt wordt. Deze geestelijke vervuiling, die ons persoonlijk moreel aantast, bedreigt ook onze kinderen op de scholen, wanneer zij het „verzoek" krijgen van hun „opvoeders" om werk te doen, dat de normale arbeidskrachten om reden van schandelijke arbeidsvoorwaarden weigeren. Zij tast onze klassesolidariteit aan. Zij doet ons als vijanden tegenover elkander staan. Deze geestelijke vervuiling kan men zo maar niet afwassen, want ze dringt in ons denken en geestelijk zijn. We kunnen daarom slechts verheugd zijn, wanneer wij de laatste tijd de ervaring opdeden, dat de ouders van schoolgaande kinderen zich met elkander gingen beraden over de op de scholen ontstane toestanden en de gedragingen van een deel van het onderwijzend personeel, dat met allerlei mooie praatjes over het belang van de kinderen, in feite wezenlijke schade toebrengen aan de actie der werkers, inplaats van het gemeentebestuur te wijzen op de onhoudbaarheid van de toestand. Stakingen als deze, algemeen economisch misschien van weinig betekenis, dwingen ons allen, keus te doen, plaats te nemen aan één van de beide zijden van het klassefront.

Een zwakke zijde van dit conflict is, dat het zo gemakkelijk de aandacht van de strijdenden afwendt van de noodzakelijke actie van alle arbeiders tegen de georganiseerd strijdende heersende klasse en die aandacht richt op het parlementair optreden van politieke partijen in gemeenteraad. De werkgever is hier immers de overheid. Zo wordt het, voor de C.P.N. mogelijk, om met wat parlementair lawaai eigen voortreffelijkheid te betonen. Wanneer de arbeiders echter wat verder zien, moeten zij tot de conclusie komen, dat de Stalinistische partijen daar, waar zij in het verleden of heden staatsmacht bezaten of bezitten, evenzeer het bestaanspel van de arbeiders drukken en binden. De Stalinistische ministers van destijds in

Frankrijk en België en van heden in landen als Tsjecho-Slowakije, kunnen daarvoor als voorbeeld dienen.

Ook voor de werkers geldt, dat hun lot is verbonden met dat van de gehele strijdende klasse, die deze strijd zelfstandig zal moeten voeren, waarvoor een brede goed georganiseerde beweging van bedrijf tot bedrijf noodzakelijk is.

Ook de staking van de Amsterdamse havenarbeiders gaat nog steeds voort. Waren in dit conflict aanvankelijk alleen de eigenlijke reservisten betrokken, die in Amsterdam zijn ondergebracht bij de S.H.B. (Samenwerkende Havenbedrijven) zoals in Rotterdam bij de H.A.R. (Havenarbeiders reserve), de laatste dagen werden steeds meer vaste arbeiders in het conflict betrokken. Dit ligt trouwens voor de hand. Immers, losse en vaste arbeiders werken naast elkaar. Al zijn dus de eisen van de S.H.B.-arbeiders er op gericht dezelfde beloning te verkrijgen als de vaste arbeiders (vooral in de nachtarbeid waar zij tot nu toe geen gelijke toeslag genieten als de vasten) de laatsten moeten hun doorwerken steeds meer gaan voelen als onderkruiperswerk. Zo zijn dan ook in de afgelopen week de vaste arbeiders van de firma „Scheuer", „Het verenigde Cargadoorsbedrijf" en van de „Kon. Holl. Lloyd" in staking gegaan.

De losse arbeiders zijn spontaan in staking gegaan. Steeds meerderen van hen werden in het conflict betrokken. De E.V.C.-Transport kreeg er weldra de leiding van. Als een zwak punt van de actie moeten de stakers wel hebben gevoeld, dat de vaste arbeiders er niet direct in waren betrokken. Dit lag echter in de lijn van een actie onder leiding van een vakbond als de E.V.C. En met dit vraagstuk hebben de stakers dan ook voortdurend moeten worstelen. Op de verschillende vergaderingen kwam dit dan ook tot uitdrukking.

Daarbij komt, dat de tijd van afzonderlijke conflicten in de verschillende bedrijven in zoverre voorbij raakt, dat daarin voor de arbeiders steeds minder mogelijkheden liggen. Wanneer de Scheepvaartvereniging „Noord" in een brief aan de arbeiders op 25 Januari er enige malen op wijst, dat loonsverhogingen niet zonder inmenging van de over-

heidsinstanties kunnen worden verleend, dan ligt daarin een les voor de stakers. Is dit niet het argument, dat alle actie-voerenden steeds weer door de ondernemers toegevoegd wordt? In wezen betekent het, dat elk partieel verzet zich in wezen eigenlijk keert tegen het georganiseerd kapitalisme. De overheid speelt daarin ongetwijfeld een grote rol, maar de ondernemers gebruiken dit argument om de verantwoordelijkheid van zich af te schuiven. Maar zij en de erkende vakbonden zijn natuurlijk 'n onderdeel van dit georganiseerd optredende kapitalisme. Het congres van de „Stichting van de Arbeid“, dat geheel in het teken stond van een bevordering van de bloei van het economische leven, op de ruggen der arbeiders, bevestigt dit.

De steeds moeilijker wordende positie van de arbeidersklasse leidt tot toeneming van de spanningen. Het is begrijpelijk, dat die spanningen dan hier en dan daar tot uitbarstingen voeren. Het ligt in het geheel niet in onze bedoeling iets ten nadele van de stakers en de stakingen te zeggen, wanneer wij vast stellen, dat *we er zo met beperkte acties niet komen*. Spanningen voeren tot actie. Van acties komen stakingen. Accoord! Maar toch menen wij dat deze redenering voor de Nederlandse arbeiders niet voldoende is.

Zelfbeweging van de arbeiders in de strijd tegen het georganiseerd optreden van het kapitalisme betekent niet, dat we alleen dan hier en dan daar tot stakingen moeten overgaan. Volledig onderschrijven wij datgene wat in dit opzicht in een manifest van het O.V.B. werd vastgesteld: „Wanneer de éne moegestreden groep het hoofd moet buigen, komt pas de andere in de strijd.“

Zelfbeweging van de arbeidersklasse moet gaan betekenen, dat de arbeiders de positie waarin zij verkeren leren begrijpen. Deze positie is, dat wij allen staan tegenover dezelfde vijand, het georganiseerde kapitalisme. Alleen met elkaar kunnen wij overwinningen bevochten. Een van de eerste taken is nu, het doorbreken van de loonstop. De toenemende spanningen, de groeiende tegenzin tegen de huidige bestaansvoorwaarden, vinden niet hun beste en sterkste uitdrukking in het weigeren van arbeid, dan hier en dan daar. Actie moet er worden gevoerd, ongetwijfeld, maar die acties moeten beginnen in het smeden van eigen kracht. In alle bedrijven moet de idee van het verweer worden gewekt. Niet het proclameren van de staking is het begin. De staking is een daad, die gesteld wordt na een reeds lang gevoerde agitatie en een reeds lang tot stand gebrachte verbinding tussen de arbeiders in hetzelfde of in aanver-

wante bedrijven. Ja, tussen die van vele andere bedrijven. Dit moet onder de arbeiders worden gepropageerd.

Het spreekt vanzelf, dat de thans in gang zijnde stakingen intussen voort moeten gaan. Maar toch moeten de stakers zich ook laten leiden door deze algemene gedachtegang. Gaan zij hierover doordenken, dan zullen zij tot de conclusie komen, dat een stakingsleiding van E.V.C.-bestuurders, die van de aanvang af op beperking aanstuurt en die er zelfs niet voor schroomde te adviseren de staking op te heffen, niet het nodige vertrouwen kan bezitten.

Nodig is, dat zijzelf vertrouwensmannen kiezen, die uitsluitend in hun opdracht handelen. Nodig is, dat de betekenis van het conflict in zijn algemene aard duidelijk wordt gemaakt aan de arbeiders in andere bedrijven. Nodig is, dat overal solidariteits- en actie-comité's verrijzen van arbeiders uit allerlei bedrijven. Geschiedt dit, dan kan en moet er naar worden gestreefd, dat zij zich onderling verbinden en vooral dat zij komen tot het stellen van *gemeenschappelijke eisen*. Een van die eisen is zeker: bezittende klasse, ge zult spreken, ge zult onderhandelen met ons, met onze eigen vertrouwensmannen en wij zullen zelf beslissen. Een andere eis moet deze zijn: bezittende klasse, wij zelf en niet gij (in overheidsinstanties) zult uitmaken, onder welke arbeidsvoorwaarden wij zullen werken. Wij erkennen geen loonstop! Wij kennen

VAN HET STAKERSFRONT

De stakende havenarbeiders zijn Dinsdagmorgen 1 Februari in Bellevue in vergadering bijeen geweest. D. Kleinsma, de bestuurder van E.V.C.-transport hield een inleiding, waarin hij verklaarde, dat er in de stand van zaken geen verandering was gekomen. De havenbaronnen gaven niets toe. Eerst moet het werk worden hervat. Daarna zou overwogen kunnen worden of er voor de havenarbeiders verbeteringen tot stand zullen worden gebracht. Hij deelde mee, dat pogingen ondernomen om ook in Rotterdam iets te bereiken, op niets waren uitgelopen. De mogelijkheid was dus volgens

slechts het recht op een behoorlijk bestaan.

Wij weten, dat dit komen gaat. De spanningen nemen toe. Het besef is groeiende, dat wij staan tegenover een gesloten optredende vijand, die alles, zelfs de oude strijd-organisaties der arbeiders, de vakbonden, beheerst. In de loop van de tijd moet het daarom aan grote massa's arbeiders duidelijk worden, wat er gebeuren moet. Daarom moeten zij, die dit inzicht reeds hebben, dag aan dag op de bres staan, om het hun kameraden duidelijk te maken.

Van spanningen tot agitatie! Van agitatie tot actie! En dan over breed front, van actie tot staking!

Kleinsma aanwezig, dat Amsterdamse schepen in Rotterdam of Antwerpen zouden worden gelost. Kortom, zijn rede stond in het teken van afbraak van de staking. Hij drong er bij de aanwezigen op aan, ook sprekers die niet direct de instemming van de aanwezigen hadden, te laten uitspreken en niet te interumperen. Kleinsma merkte verder op, dat wanneer de havenarbeiders weer zonder meer aan het werk moeten gaan, dit toch nog geen nederlaag betekende. Het zou een strategische terugtocht zijn, om met versterkte kracht en élan opnieuw te beginnen. Na veel draaien en keren, waarbij bij tijd en wijle al een fluitconcert uit de zaal opklonk, kwam eindelijk het advies:

Mannen, het valt mij zwaar het advies te moeten geven, maar het is niet anders mogelijk. Wij, de E.V.C.-leiding en de kernen van vaste Maatschappijarbeiders verwachten dat ge Woensdag 2 Februari weer aan het werk zult gaan.

Toen Kleinsma was uitgesproken, werd hij uitgejouwd en uitgefloten. Verschillende kernleden van de vaste arbeiders voerden nog het woord en ondersteunden het betoog van Kleinsma, doch met hetzelfde resultaat.

In de verdere discussie werd meermalen het woord „verraders“ gebruikt en één van de discussianten verklaarde dat de heer Vis, lid van de directie van de S.H.B. deze morgen reeds wist, dat er Woensdag weer zou worden gewerkt.

Hij stelde de vraag, wie hem dit had verteld, en maakte het verwijt, dat er achter de schermen werd geknoeid.

Nog velen voerden het woord en de meerderheid adviseerde tot doorkomen. De havenarbeiders moesten zelf hun zaken dan maar regelen.

Het antwoord van Kleinsma bracht geen nieuws. Slechts was opvallend, dat hij de aanwezige persvertegenwoordigers er op wees, dat de E.V.C.-leiding had geadviseerd te besluiten tot opheffing van de staking. Prompt was het bescheid uit de vergadering, dat men geen opheffing, maar integendeel uitbreiding van de staking verlangde. De uitslag van de stemming was, dat 1042 stemmen werden uitgebracht voor doorkomen, 589 voor opheffing, 50 blanco en enigen van onwaarde.

De staking wordt dus voortgezet. Opmerkelijk is, dat daarna de leiding van E.V.C.-transport verklaarde zich achter het besluit van de vergadering te stellen, de staking verder te leiden en aan te sturen op uitbreiding van het conflict.

Het valt te begrijpen, dat een groot deel van de stakers in deze leiding, die van de aanvang af het conflict zo beperkt mogelijk heeft gehouden, weinig vertrouwen heeft. De havenarbeiders zijn echter taai vechters en daarbij komt, dat zij allen steeds minder zijn gediend van partijpolitieke inmenging. Het is te hopen, dat zij consequent uitvoering zullen geven aan hun voornemen andere arbeiders in de actie te betrekken. Op een andere plaats geven wij hierover onze algemene inzichten.

Vivisectie op de Vrijheid

III

Het streven van de mens naar meer is absoluut. Het einde ervan is niet te zien. Maar waar dit meer wordt tot een meer dan, waar het in zijn beperktheid zich slechts kan uitleven binnen de menselijke samenleving, waar het verkregen wordt door een minder van de anderen, van de massa der werkers, daar worden de krachten der natuur tegen de mens zelf gericht en worden zij van een zegen tot een vloek. Dan zijn de krachten ook ongebreideld, wordt ook de tegenstand door slimme list afgeleid en onverzettelijkheid met geweld gebroken. Dan is de mens even wreed, ja wreder dan tegen de natuur. De samenwerking van allen tegen de natuur maakt plaats voor een samenwerking, een solidariteit binnen de groepen van hen, die door hun bevoorrecht verbonden zijn. Recht en vrijheid bestaan alleen voor deze bevoorrechten en richten zich tegen de onderdrukten. In het begin van een bepaalde ontwikkelingsperiode zijn deze verschillen ditijs klein. Dit principe van het „qualitatieve recht“ echter eenmaal erkend en in praktijk gebracht, ruikt de mens al verder uit elkaar. In de vakverenigingen en de politieke partijen van West-Europa en Amerika waren de verschillen in de aanvang nauwelijks zichtbaar, maar er was slechts weinig tijd voor nodig om een bonzocratie in het leven te roepen, met landhuizen, auto's, bedienden, en zonen, die aan de universiteit studeren. En in het Oosten kennen wij thans de proletarische millionairs.

Prof. Pos zal het misschien goed bedoelen, dat nemen we maar aan, maar goede bedoelingen beslissen niet. In een maatschappij, die door belangen-tegenstrijdigheden gespleten is, gelden niet de bedoelingen van de individu, maar de belangen van de groeps- of klasse-eenheid. Voor een eenheid van individuen gelden totaal andere maatstaven dan voor het individu zelf. Zo'n massa denkt, en oordeelt niet als de individu of een onafhankelijke eenheid daarvan. Een op een principe verbonden massa heeft een andere individualiteit. B.v. als spreuwen zich verzamelen en een grote bol vormen, die als een wolk tegen de horizon afsteekt, doen zij dit om zich aan de vervolging van roofvogels te onttrekken. De roofvogel valt wel een enkele spreuw aan, maar de massa schijnt hem af te schrikken. Men ziet deze wolk allerlei vormen aannemen. Het zijn geen vogels meer die zich schichtig en snel verplaatsen, het is een zich langzaam bewegende wolk, die andere eigenschappen heeft dan de spreuw. Deze bal ontstaat, doordat ieder der vogels door één gedachte bevangen is „naar het midden“, want maakt er een zich los, dan slaat de sperwer toe.

De burger heeft één instinct, waaraan hij al het andere ondergeschikt maakt. Hij voelt zich één met zijn klasse. Binnen deze klasse voelt hij zich thuis, voelt hij zich veilig en sterk. Daar heersen zijn aan voorrecht gebonden vormen, gewoonten en moraal en de stilzwijgende verachting der onderdrukte klasse. Niet uit de klasse gestoten worden, in de klasse blijven is meer een instinct dan een bewuste gedachte. Als men hem zou zeggen, dat hij de onderdrukte klasse veracht, dan zou dit op sterke ontkenning stuiten. Toch is het zo. De omgang met de andere klasse staat hem tegen. Bij bedreiging valt hij zich steviger te zamen en... kan meerdere vormen aannemen. Zo'n massa die van een instinct doortrokken is, is geen met rede begaafd individu. Zo'n massa denkt niet gelijk de individu, maar wordt beheerst door haar instinct of klassebelang, wat voor goede bedoelingen de enkeling dezer klasse ook mag verkondigen.

Prof. Pos is geen historisch-materialist, verklaart hij. Natuurlijk niet. Want dan zou hij moeten erkennen dat bij hem, die volgens opvoeding en omgeving ook tot een bepaalde klasse of laag behoort ook een dergelijk instinct werkzaam was, en dat daer

Vervolg op pag. 4, 1e kolom

ZEVEN RONDDAGEN

Onder deze titel verscheen bij de uitgever van Oorschot, te Rotterdam, een boek van Ramon Sender.

Het lezen van dit boek is in deze tijd een verademing. Omdat hier een natuurgetrouw verslag wordt gebracht van arbeiders, die met geestdrift en gloed de strijd voeren. Een strijd, die gevoerd wordt om letterlijk „alles of niets.“ De arbeidersmacht of de onderdrukking door het kapitalisme. Het is de dappere strijd van de Spaanse arbeiders, in een tijd toen het grootste deel van de Europese arbeidersklasse het nog te goed had, om hun lotsverbondenheid met het Spaanse proletariaat te beproeven.

Dit eerlijke boek, waarvan uit iedere bladzijde de strijdgeest ademt, toont ons het Spaanse anarchisme in al zijn heldendom en zijn zwakte. De waarheid van elke organisatorische discipline, moet voeren naar de nederlaag. Ieder stel kameraden voert actie op zijn eigen houtje, als ze in staat zijn om in Madrid de macht te grijpen, durven ze het niet aan, omdat ze niet aan politiek willen doen. Vruuchteloze discussie, debatten, over vrijheid versplinteren en verzwakken de actie.

Het duidelijkst komt dit wel aan het licht in het verslag van een discussie-vergadering tijdens de algemene staking in Madrid. Een van de kameraden, Samar, constateert, dat de beweging steeds groter vormen aanneemt, het leger de revolutionairen moreel steunt, dat er in Madrid een opstandige beweging in vier kazernes gaande is. Wij citeren nu:

„Hij constateert dat wij vele wapenen in handen hebben en waarschijnlijk nog meer zullen krijgen en dat de activiteit van de bourgeoisie volkomen gebroken is door paniek; daarom zal het noodzakelijk zijn de revolutionaire energie, die de organisatie en de macht van de bourgeoisie ondermijnd heeft te coördineren en haar een politieke doelstelling te geven.“

Verscheidene kameraden vragen het woord om stelling te nemen tegen Samars formulering „politieke doelstelling“. Samar neemt deze terug en vangt haar door „doelmatige opbouwen de doelstelling.“

Er wordt overeenstemming bereikt en Samar gaat verder:

Hij zegt, dat, als we nog langer wachten met tot de aanval over te gaan, er een reactie van de kant van de bourgeoisie zal volgen, en dat de strijd dan voor nog groter moeilijkheden zal komen te staan. Hij eindigt met te verklaren dat de comité's van de voorstad, tezamen met de opstandige soldaten met de wapens welke ze hebben, en die welke ze zullen krijgen nog diezelfde dag tot daden overgaan, hun rechten moeten afkondigen en de eerste decreten uitvaardigen van de nieuwe revolutionaire macht. Ze moeten de gehele administratieve en politieke staatsmachinerie afbreken, alle klasse-voorrechten afschaffen, de tenuitvoerlegging van de besluiten der syndicalistische organisaties uitsluitend aan de arbeiders overdragen en de soldaten last geven hun eigen comité's op te richten, de officieren zo mogelijk te degraderen en alle noodzakelijke stappen ondernemen. Er komen vier van zulke decreten en elk daarvan moet gebaseerd zijn op en

een theoretische verwezenlijking zijn van de vier eerste beginselen, welke de fundamentele voorwaarden vormen van de springplank naar de overwinning.

Verscheidene kameraden vroegen het woord, en daar ze bleven interumperen ging Samar zitten en nodigde ze uit hun mening dan maar te zeggen, waarna hij verder zou gaan. Kamerad Urbano was fel tegen het grijpen naar de macht en het uitvaardigen van decreten. Hij beschouwde het autoritaire socialisme als een gevaarlijke ondeugd en was zeer verbaasd, dat kamerad Samar zulke taal had durven spreken.

Kamerad Samar vraagt hem, of hij gelooft, dat de arbeiders, die op straat hun leven wagen, het met hem eens zijn.“

Bij een later gehouden stemming is de meerderheid tegen het besluit van Samar, dat de organisatie van de revolutie inhoudt. Niet omdat ze tegen de revolutie zijn, maar ze willen de Vrije revolutie van vrije individuen en begrijpen niet, dat ze daarmee zich juist weer de onvrijheid op de hals halen, omdat zulk een beweging niet in staat is de macht van de bourgeoisie te breken.

BRIEF AAN SPARTACUS

Wij allen, arbeiders, herinneren ons nog levendig de eerste weken en maanden na de bevrijding. Allen waren we beziel met de gedachte: nooit meer terug naar de verhoudingen van voor de oorlog. Het spook der werkloosheid was voorgoed verdwenen en zou nimmer meer terugkeren. Nederland had zijn offer aan de oorlog gebracht en kwam er heerlijk geschonden uit te voorschijn. Snel moest er dus opgebouwd worden en wie anders dan de arbeiders konden daaraan medewerken?

Een intensieve propaganda werd door de Nederlandse regering, met behulp der grote vakcentrales gevoerd, om de Nederlandse arbeiders er van te overtuigen, welk groots verantwoordelijk werk zij mede zouden helpen verrichten, indien het „Vaderland” weer opgebouwd werd. Het gerechtvaardigde wantrouwen der arbeiders in die dagen tegen regering en vakbonden moest zo veel mogelijk verdwijnen en daarom werden radio, pers en vakbladen ingeschakeld om dit wantrouwen weg te nemen.

Beloften van sociale rechtvaardigheid en betere arbeidsvoorwaarden voor de toekomst waren niet van de lucht. Het ondernemersdom droeg er het zijne toe bij, de arbeiders een hemel op aarde voor ogen te toveren. Voor de opbouw van Nederland moesten alle geschillen op zij gezet worden en de eenheid, in de oorlog gegroeid, gehandhaafd blijven.

Duizenden en nog eens duizenden arbeiders hebben vier jaren lang hun krachten gegeven voor dit doel, terwijl de bezittende klasse achter de schermen niets anders deed dan haar bezit veilig stellen. Nu, bijna vier jaar na het beëindigen van de oorlog, wordt langzaam aan de rekening gepresenteerd aan de Nederlandse arbeiders voor hun moeilijke arbeid aan de opbouw gegeven.

Velen van mijn kameraden hebben deze rekening aangeboden gekregen in de vorm van een wettig ontslagbewijs, „via de beurs aangevraagd.” Bouwvakarbeiders, metaalbewerkers, textielarbeiders, musici, kenners, transportarbeiders, chauffeurs, enz. enz. zijn of komen zonder werk. De arbeidsbeurzen en overbruggingsinstituten krijgen het weer druk en zullen de enige bedrijven gaan worden, waar een werkloze ambtenaar een baantje kan krijgen.

Zo is het dan met al de beloften en de

opbouw van Nederland gesteld.

Het jaar 1949 brengt ons nog somberder vooruitzichten t.o.t. de arbeidsmarkt.

Is het dan wonder, dat ons wantrouwen in regering en vakbonden in sterker mate is teruggekeerd, dan aan het begin der bevrijding? Vooral als wij zien, dat aan militaire uitgaven miljoenen verspild worden, terwijl aan de arbeiderswoningbouw ternauwernood aandacht geschonken wordt, en bouwvakarbeiders zonder werk lopen.

Nu is de tijd gekomen, dat de bourgeoisie haar huichelachtig masker laat vallen en haar ware gezicht aan de arbeiders toont.

Langzaam maar zeker wordt het levenspeil der Nederlandse arbeiders naar beneden geschroefd. De lonen staan in scherpe tegenstelling t.o.v. de prijzen, die voor ons levensonderhoud betaald moeten worden. De gulden van Joeke is in het niet verzonken bij de stijging der prijzen der laatste maanden. Duizenden arbeidersvrouwen moeten met loonarbeid binnen of buitenshuis het loon van de man aanvullen, om aan de dringendste behoefte voor kleding en schoeisel te voldoen. In gezinnen waar door ziekte of kleine kinderen de vrouw niet kan werken, wordt bittere armoede geleden. Kinderbijslagen en Kerstgratificaties kunnen daar geen veranderingen in brengen en zijn een druppel op een gloeiende plaat.

Verzet de arbeider zich tegen deze toenemende ellende, dan vindt hij alles tegenover zich. Regering, Rijksbemiddelars, Uniebonden en overheidsinstanties zijn in één front opgesteld om elk opkomend verzet in de kiem te smoren.

SPARTACUS OP DE VESUVIUS

In onze afrekening over de maand October is een fout geslopen. Het totaal over „De Vlam” ontvingen had moeten luiden f 39.05. Daardoor wordt het totaal generaal niet f 119.81, maar f 115.76.

Werkgroep Den Haag.
Verantwoording 4e Kwartaal 1948.

a. Vaste bijdragen:
Nos. 680 f 2.50, 546 f 7.50, 531 f 1.50, 32 f 1, 348 f 1.00, 360 f 5, 392 f 3, 531 f 1, 539 f 5, 709 f 9, 737 f 4, 754 f 2, 757 f 13, 761 f 8, 769 f 2, 773 f 1, 779 f 1, 800 f 5, 823 f 2, 824 f 4, 825 f 1, 904 f 5. Totaal f 93.50.

b. Losse bijdragen:
Werkgroep Den Haag f 37.84, werkgroep Scheveningen f 26.90, J. J. te den H. f 1. Totaal f 65.74.

Werkgroep Amsterdam.
Verantwoording over de maand Nov. 1948.

a. Vaste bijdragen:
J. V. f 1, W. v. d. W. f 1, S. H. f 0.50, J. L. f 0.50, A. R. f 1.30, B. N. f 2.50, N. A. f 2.50, H. G. L. f 10, J. d. G. f 1, B. R. f 1, P. B. f 1, S. f 0.50, W. S. f 4, P. J. S. f 1, W. C. N. f 0.50, J. B. f 1, C. v. d. B. f 0.50, allen te A.; A. D. te S. f 1.50. Totaal f 31.30.

b. Losse bijdragen:
R. L. W. te A. f 0.85, Lezers Barentszbuurt f 4.24, Over van boeken f 7.10, Tj. B. te A. f 1; Lezers Spaarndammerbuurt f 8.50. Totaal 21.69.

Over de Uitg. „De Vlam” ontvangen:
L. v. A. te A. f 1, H. W. H. te A. f 1.50, Th. J. te H. f 3.50, J. ter V. te A. f 1, J. T. te S. f 3, E. Br. te B. f 2.50, Fl. de R. te R. f 1.20, Br. v. A. te A. f 10, kleinere bijdragen f 1.05. Totaal f 24.75.

Over de maand December 1948.
a. Vaste bijdragen:
J. de G. f 1, O. S. f 3, B. N. f 2.50, H. G. L.

Onderwijl stapelen de winsten der grote kapitaalondernemingen zich op en worden jaarlijks bij het sluiten van het boekjaar de hoge dividenden uitgekeerd aan diegenen, die nog steeds leven van de meerwaarde door de arbeiders opgebracht. Bij die arbeiders voegen we onze bruine kameraden in Indonesië, die op dit ogenblik een strijd op leven en dood voeren. De bourgeoisie wil de koloniale buit met geweld binnenhalen, terwijl de Nederlandse arbeiders aan de rand van het pauperisme worden gebracht, omdat zij het zijn, die de miljoenen moeten opbrengen om deze oorlog te financieren.

De Nederlandse arbeidersklasse kan en mag niet strijdloos toezien, dat zij wordt opgeofferd aan de winzucht van het niets ontziende kapitalisme.

Maar de kruik gaat net zo lang te water tot ze breekt. Het wordt nu toch wel duidelijk, dat de „opbouw van het vaderland” geen opbouw van de levensstandaard van de arbeiders betekent. Het levenspeil van de arbeiders is langzaam maar zeker gedaald tot minimum.

Er zijn echter tekenen van verzet waar te nemen. Hier en daar breken stakingen uit. De Amsterdamse haven ligt gedeeltelijk stil, de schoonmakers hebben het werk neergelegd en ook in vele andere bedrijven, grote zowel als kleine, heerst onrust.

Het is te verwachten, dat we een strijdperiode tegemoet gaan. Laat ons daarbij goed beseffen, dat het kapitalisme nooit en te nimmer de arbeiders een menswaardig bestaan kan verschaffen. Daarom zullen we deze strijd moeten beschouwen als de voorloper van de groter en machtiger worsteling van de gehele arbeidersklasse om een nieuwe samenleving.

f 10, W. v. d. W. f 1, P. J. S. f 1, P. B. f 1, S. H. f 1, S. f 1, allen te A. dam. Totaal f 21.

b. Losse bijdragen:
Tj. B. f 1, T. W. de V. f 2.50, P. S. f 1, H. G. K. f 0.20, K. P. f 1, allen te A.; lezers Barentszbuurt f 4.24. Totaal f 9.94.

Over de Uitg. „De Vlam” ontvangen:
R. L. te A. f 8.50, H. J. A. H. te A. f 3, H. W. te A. f 1, J. v. B. te R. f 0.50, A. A. te Nw. N. f 1, R. L. te A. f 1, A. P. te Z. f 5.90, A. V. te W. f 0.50, K. J. W. te A. f 0.50, G. H. W. te den H. f 1, E. J. Br. te B. f 1, Fl. de R. te R. f 2.95, J. Schm. te E. f 1.50, J. R. te N. f 4, J. C. te A. f 4, K. Tr. te Z. f 0.50, K. H. te A. f 1.80, H. O. te H. f 1.50, K. J. J. W. te A. f 0.50, G. de Vr. te Nw. N. f 1, W. Br. te W. f 3, kleinere bijdragen f 1.40. Totaal f 46.15. Totaal generaal f 314.07.

Landelijke Werkgroep Vrije Jeugdconferentie

verzoekt ons plaatsing van het volgende:
12-13 Febr. Weekend te Appelsga (Fr.) van de Werkgroep Noord-Oost (aanmelden bij Vrouwke Moes, 221 Appelsga).
26-27 Febr. Vrijheid en idealisme op gebied van erotiek en sexualiteit. Speciale conferentie te Blaricum (Jeugdherberg).

Amsterdam: Woensdag 16 Februari repetitie lekenpelgroep in de jeugdherberg. Inlichtingen en aanmeldingen bij Chris Cornelissen, Ambonstraat 18 te Amsterdam-Oost.

19 FEBRUARI 1949

PRIJS 12 CENT

9e Jaargang No 8

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam”, postgros 168797 te A. dam

Tweeslachtige

Indonesië politiek

Het is al ruim drie weken geleden, dat in de Veiligheidsraad een resolutie werd aangenomen, waarbij werd opgedragen de vijandelijkheden in Indonesië te beëindigen, de leden van de Republikeinse Regering in vrijheid te stellen, hen opnieuw het bestuur over Djokja en omgeving in handen te geven en met hen tot overeenstemming te komen over het instellen van een interim-regering en het uiteindelijke overdragen van de soevereiniteit. Schijnbaar heeft deze resolutie tot nu toe niet veel resultaat gehad. De militaire strijd op Java en Sumatra duurt nog steeds voort. Nog onlangs protesteerde de Indonesische delegatie bij de V.N. tegen het bombardement van Lubuk Sikaping en de landing van Nederlandse troepen te Sungai Nipah. Ook op Java duurt de „zuiveringsactie” voort, d.w.z. dat de strijd tussen het gemechaniseerde Nederlandse leger en de verspreide afdelingen van de T.R.I. wordt voortgezet. De leden van de Republikeinse regering zijn nog steeds geïnterneerd en een onduidelijke uitspraak van de Nederlandse regering betreffende de status van deze personen en van de Republiek zelf ontbreekt tot nu toe. Van een werkelijk overleg over de verder te nemen maatregelen kan natuurlijk in het geheel geen sprake zijn, zolang aan een der partijen elke bewegingsvrijheid is onttrokken.

Dit alles zijn echter slechts de uiterlijke politieke kenmerken van de toestand en we mogen aannemen, dat achter de schermen wel een en ander is voorgevallen. Het was al lang geen geheim meer, dat de Nederlandse regering het met zichzelf niet eens kon worden. Aan deze onenigheid is nu openlijk uitdrukking gegeven door het aftreden van minister Sassen.

Verschillende voorstellen zijn gedaan t.a.v. de „oplossing van de Indonesische kwestie.” Daar is allereerst de opvatting, die ongetwijfeld de heersende is

bij de legerleiding en bij „Blut und Boden”-lieden als de nationale eer-fanatici van Elseviërs Weekblad, of bij de Trouw-klanten. Deze menen, dat „Nederland” de resolutie van de Veiligheidsraad eenvoudig naast zich moet neerleggen en recht en orde in Indonesië volgens „Nederlandse” inzichten moet herstellen. Dergelijke opvattingen heersen ook in de rechtervleugel van de K.V.P., maar uit het aftreden van Sassen blijkt, dat zij zich in de regering in deze extreme vorm niet hebben kunnen doorzetten. Daartegenover staat dan de opvatting, die blijkbaar de overhand heeft gekregen, dat „Nederland”, of het wil of niet, wel gedwongen is, de besluiten van de resolutie zo ver mogelijk uit te voeren. Wat onder dit „zo ver mogelijk” moet worden verstaan, is op het ogenblik waarop dit artikel wordt geschreven echter nog lang niet duidelijk.

De laatste tijd duiken allerlei berichten op, dat de mogelijkheid wordt overwogen om de periode van de interim-regering geheel over te slaan en te komen tot een „vervroegde” erkenning van de Indonesische soevereiniteit, b.v. op 1 Mei van dit jaar. (Men bedenke, dat in de overeenkomst van Lingadjadi een uiterste datum van 1 Januari 1949 werd vastgesteld!) Over de details van dit plan is nog weinig bekend, maar het enkele feit, dat dit plan van Beel afkomstig is en blijkbaar door een deel van de K.V.P. wordt gesteund, doet vermoeden, dat er bij deze soevereiniteitsverklaring nog wel een addertje onder het gras zal schuilen. Bij nadere beschouwingen van de schaarse mededelingen, wordt dit vermoeden nog versterkt. Volgens deze plannen zou immers een „voorlopige” regeling van deze soevereiniteit tot stand komen, waarbij aan de Hoge Vertegenwoordigers van de Kroon een bijzondere positie wordt toegedacht. De Nederlandse troepen zouden „voorlopig” in Indonesië blijven.

Verder zou in de tot stand te brengen „voorlopige” regering de positie der „federalen”, d.w.z. de door Nederland ingestelde marionetten-regeringen, tegenover die der Republiek zeer zijn versterkt. Want de positie dezer laatste regering is immers door Nederland nog niet ondubbelzinnig erkend; haar status moet eerst worden bevestigd door een plebisiet, dat natuurlijk vóór 1 Mei 1949 niet kan plaatsvinden. Kort en goed komt het gehele plan dus hierop neer, dat men de nu blijkbaar als onvermijdelijk beschouwde afkondiging der soevereiniteit wil doen plaats vinden onder zodanige omstandigheden, dat in de „sovereine Verenigde Staten van Indonesië” Nederland toch aan de touwtjes blijft trekken. Vandaar deze plannen voor een vervroegde afkondiging; men vreest blijkbaar, dat tijdens een lange interim-periode de invloed van de Republikeinse regering, die nu voor het ogenblik sterk is teruggedrongen, zich opnieuw zou consolideren.

Wij kunnen natuurlijk niet weten, of zelfs maar gissen of men deze nieuwste plannen zal trachten te verwezenlijken, al mag men ook aannemen, dat de leiders van de Republiek zich niet zo gemakkelijk op de hak zullen laten nemen. Wel willen we de gelegenheid aangrijpen om nog eens de kwestie in oogenchouw te nemen waarom de Nederlandse regering toch zo verschrikkelijk bang meent te moeten zijn voor die Republiek, terwijl diens regering toch herhaaldelijk te kennen heeft gegeven met de Nederlanders te willen samenwerken en de Nederlandse belangen in Indonesië te eerbiedigen. Twijfel aan de wil om deze verklaringen tot werkelijkheid te maken, behoeft toch waarlijk niet te bestaan. Want de regering van de Republiek is zich zeer goed bewust dat de „opbouw” van „Indonesië” en zelfs de beperkte industrialisatie, die wordt nagestreefd, niet mogelijk zijn zonder de medewerking van buitenlands kapitaal en buitenlandse experts. Er is geen enkele reden, hiervan het Nederlandse kapitaal en de Nederlandse technici, die nu eenmaal op Indonesië zijn ingesteld, uit te sluiten. Reeds enige tijd geleden heeft de Koninklijke Shell Maatschappij een voorlopig contract aangegaan met de regering van de Republiek en de S.O.B.S.I. (de Indonesische Vakvereni-

Vervolg van pag. 3, 3e kolom

zijn voorkeur voor het „qualitatieve recht”, beloning naar prestaties uit voortspoot.

Zo stelt deze professor zich in dienst van wat hem het naaste is, de klasse van intellectuelen. Bij alle goede bedoelingen vergeet hij niet het „qualitatieve recht”, dat hen moet bevoorrechten.

Het is voor hem en voor zijn collega's overbodig een verklaring over dit recht te geven, noch werd dit door een enkele zijner vrienden verlangd. Het hele beeld dat Prof. Pos heeft van een toekomstige ontwikkeling wordt beheerst door de bevoorrechte positie, die de intellectuelen daarin innemen.